

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Artykuł "!"5Skolsk hldka. !5Skola pomocn. Pie Alois Buzek, utel
pomocn koly w Praze..."

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 031.089

Data wydania oryginału

1910

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+
■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Školská hlídka.

Škola pomocná.

Píse Alois Buzek, učitel pomocné školy v Praze VII.

III.

Především články pokusil jsem se zběžně informovat naši širší veřejnost o škole pomocné; pokud podařila se mi práce tato, těžko posouditi; leč domnívám se, že marnou nebyla. Ježto pomocná škola jest u nás institucí téměř v plenkách jsoucí, pokusím se milé čtenáře uvést do třídy pomocné. Tato informace bude jasnější a hlouběji založená. Třída naše otevřena kr. hl. městem Prahou dne 15. února 1910 a hostí 24 dětí (nejvýše dovolený počet), z nich 21 hochů a 3 děvčata jsou. Bledé tváře dětí našich ukazují, že veškerý jsou z rodin, kde nedostatek řádné výživy, těžké zaměstnání rodičů a špatné bytové poměry a jiné nehody sídlí své mají. Než snaha naše společná nehodlá pozbyti naděje a také nepozbývá, neustupuje a neustoupí, ale za jistou určitě vytknutou cestou kráčí 24 dětí v před. Trnitá cesta, obtížná práce, obrovské překážky; než cíl náš: „Chceme k samostatnosti dospět“ musí nám býti dosažitelný.

Že bude, jsem přesvědčen. Samostatnost, sebeovládání, vychování pro praktický život, vypěstění sebedůvěry, povzbuzení vytrvalosti, výchova tělesná jsou hlavní úlohou školy pomocné; tohoto si vědomá škola pomocná neopouští a neopustí. Nenáází všech 24 jedinců, pracovníků mladých, ale ukáží jen několik vytrvalých lidí, na nichž jen volným písmem psáti možno; co na nich zapísáno, psáno jest s láskou, touhou a upřímnou snahou porozumět těm, jimž dlouho rozuměti se nechťelo. Nepoužiji ani počátečních písmen svých svěřenců, ale označím je, jak písmeny běží.

Bledolcí A. B., syn zřizence dráhy, narozen 12./7. 1896; začal choditi do školy v 8. roce; v mládí stížen křečemi s bezvědomím, po nichž zůstaly končetiny beze vlády, což jen pozvolna se zlepšovalo. V rodině dětmi pozeňnané (16), z nichž 8 zemřelo, jest často odstrkovan a posměchem ostatním; tím vysvětlují si též jeho zlobu i zlomyslnost; pochoutkou jsou mu zbytky cigar a cigaret. Váží 30-25 kg., měří 135 cm. Zrak má značně snížený; choditi počal v 1/3. roce, mluví v 9. roce. Brzy opustí školu; aby náprava byla úplná, bylo by nutno, by zameškané 2 roky nahradil. Chce býti košíkářem. Doufám, že schopnosti jeho postačí, aby zasloužil si výživu.

Až chorobně a fantasticky lhavý C. D. narozen 30./6. 1901; v 7. měsíci svého života stížen tyfem a psotníky, mezi 4.—5. r. měl tasemnici, aby lépe usínal, dávány mu odvary z makovic, v době těhotenství požívala matka utišujících alkoholických nápojů; jest nepřičetný; lze fantasticky, překvapuje napapouškováními frásami pouličními. „Bude-li mítí jedničku z mravů, přivede mu babička krávu a dá jí do krámku,“ pravil mi s opravdovostí dětskou. Naprostá neschopnost jevila se u něho ve čtení; výborně počítá; dnes zlepšilo se vše a nenastane-li nějaký konflikt nový, s určitostí práce korunována bude zdarem úplným. Váží 20-5 kg., měří 120 cm., začal běhati v 5. roce.

Oproti typům čilým, dráždivým, jichž v každé pomocné škole s dostatek, jest náš E. F. usedlík nemluvný, mluvící pouze s sebou nebo jemu rovnými; řeč jeho jest úplně správná, článkovaná, jasná; narozen 17./9. 1903; přestál psotník; z obecné školy přinesl si, že jest neschopen školské práce; půl roku ve škole nepromluvil; v pomocné škole, kde při menším počtu mohlo mu věnováno býti více času, po 14 dnech promluvil první slovo; potom šlo to již rychleji. Se mnou již mluví, ale s říditelem školy dosud ne; vůbec s nikým neznámějším nepromluví. Dobromyslný jedinec tento, neznající zloby, šouravou svou chůzí a charakteristickým úsměvem svým jest bohužel typem nejopozděnějším; jest mongoloidní idiotie zjev i učitele pomocné školy odstrašující. Hoch váží 17-5 kg., měří 110 cm. Nelekám se a očekávám, že vše značně se zlepší. Slušné píse, počíná čísti, v počtech dosud temno.

Zapadlé oči G. H. narozeného 5./9. 1898 věští, že výživu a pohyb na vzduchu nutno upravit. V mládí stížen tancem sv. Víta (posunčina), brzy na to spadl z okna v I. patře, posléze těžce opařen. Trpěl od dětství! Po 5 1/2 r. chodil do školy obecné; 15./2. 1910 přišel z II. třídy; váží 33 1/2 kg., měří 141 cm. Nyní jeví se prospěch dobrý.

Skrofulosní I. J. narozena 1./9. 1897, váží 35-5 kg., měří 151 cm.; jest zjevem svým nesympatická, čímž vysvětlují si, že se jí kdosi kdesi štítíl a opovrhoval; nezasluhuje odstrkování, nezavinila choroby své a nemůže za to, že jest dcerou zemřelé matky tuberkulosní. Má smysl pro pořádek, přinesla z obecné školy z ručních prací 1, ač zrak jest obrovsky snížen; podobně i sluch. Touha její herečková se státi as vyplněna nebude. Někdy vzdoruje i neposlušnost projeví; než zjev tento vyplývá z choroby. Nutno upravit hygienické poměry a starati se, by choroba minula. Snad stane se tak.

Postrachem v pomocné třídě v B. byl K. L.; narozen 7./6. 1897, přišel do pomocné školy naší 15./2. 1910 a po celou dobu jest nejvzornějším žákem, jemuž nebylo potřebí ničeho vytknouti. Jest si vědom, že stárím i výškou tělesnou převyšuje ostatní; stal se sebevědomým; zanechal špatné společnosti; jest tichý, snaživý; jeví slabou schopnost pro čtení. Váží 36-5 kg., měří 152 cm. Bude prý puškařem.

Obět dusivého kašle M. N. narozen 29./7. 1901 jeví stálou plachost, vyděšenost; řeč jeho velmi špatná jen zvolna se lepší; jest 129 cm. vys., váží 27-25 kg. Odstrašujícím příkladem naprostého nedostatku po-

zornosti je O. P., narozený 15./5. 1901; stížen v mládí rrachitismem (anglická nemoc, krivice), podbíráním v hlavě; trpí bolestmi v hlavě denně; váží 22-25 kg., měří 118 cm.; jeví slabý zájem o učení. Přestanu vypočítávati jednotlivé členy z celku našeho, ač nebylo by snad bez zajímavosti sledovati vše, co zavinilo, že osudné následky zůstaly; ukáží ještě na R. S., u kterého opozdění, a to opozdění značné, zavinily rozpuštělost, nadřívání se strany rodičů, špatné řeči o škole, učitelé atd. Narozen 24./12. 1902; byl postrachem ve škole obecné; v pomocné postrachem není, neboť v mlýně našem nezbyvá mu času; leč některé ukázky z jeho činnosti přece uvedu; na učitele vyplazuje jazyk, láme věci zákrovské, ubližuje slabším, při zpěvu bučí; celým tělem hraje a proudí jistá energie (bohužel neužitečná), nastavuje žákům nohu, stříká jim inkoust do očí, prstem rozmazává písmo; ač sám rád ubližuje, bojí se brouka. Malý bronček běžec, jímž učitelem byl postrašen, přivedl ho k zběsilému útěku. Ví, že bolest, kterou sám často působí, bolí. Měří 115 cm., váží 22-5 kg. Typ tento nepatří do školy pomocné; ne také do obecné, ale do školy kárné. Mladý stromek tento všelijak zohýbaný nutno narovnat.

Dobře, že přišel včas! Dále mohli bychom táhnouti nit a po ní jíti; leč myslím, že postací ukázky tyto pro hlubší informaci, pro poznání, s kým ve škole pomocné se scházíme; nedostatek pozornosti, slabou pamět, nestálost, slabou, jindy zvýšenou obraznost, uzavřenost, často přílišnou sdílnost, chorobnou život, nedostatek soudnosti, slabý smysl pro pořádek, čistotu, neschopnost vlastní zodpovědnosti můžeme vy-
porozorovati.

Jsou chvíle, kdy učitel zklamán nezdarem, nešťastným se cítí, jest ale více chvil, kde učitel blažen, že dává se mu, co předsevzal; slyšíme napapouškování vtipy i slova něžná, pravdivá. Pozorujeme, zkonmáme, co děje se v nitru našich dětí, čím možno prospěti škole pomocné a jí svěřeným chovancům.

* * *

Zápis do městské obchodní školy v Hořelích koná se 10. 12. 1910

vení se vzdělavacích odborů při místních organizacích a pod. řízeny buďtež do stanovené doby na sekretariát XI. kraje v Hradci Králové č. 140.

Skupiny maloroľnicko-domkářských sdružení, aniž by se kdo nadál, počínají i u nás ve větší míře působiti. Dobrý a charakteristický to úkaz, že nemůže strana agrární, ač chvástá se tím, že jí patří venkov, uspokojiti malé rolníky a domkáře, poněvadž snahy oné jsou úplně rozdílny od potřeb poslednějších. Tím opět nezvratně potvrzuje se pravda, že jediné strana naše, která prvá počala domkářské hnutí budovati, jest zásadním svým stanoviskem těmto nejbližší. Jest ovšem nutno, aby i domkáři a maloroľníci ve svém působení neomezovali se jen na uzavřený kruh sdružení domkářských, ale aby stranu sociálně demokratickou jim zásadně nejbližší posilovali vstupem do organizací politických, a tam, kde domkář jest řemeslníkem neb zaměstnaným v některém odboru, i přístupem do organizace odborové. Doporučujeme soudruhům a ustaveným skupinám domkářským, aby odběrem časopisu „Obzor domkářů a maloroľníků“ v Praze II., Myslíkova ulice 1959, hleděli se poučiti a vzdělati na domkáře vědomé. Žádáme ustavené skupiny a soudruhy z míst, kde podmínky pro hnutí toto jsou, aby podali nám zprávy do sekretariátu XI. kraje v Hradci Králové č. 140, který zodpoví a podá ochotně všechny dotazy a informace věci této se týkající a získá tím i přehled o tom, mohl-li by ustaven býti krajský svaz skupin domkářských.

Stálé průtahy k ustavení se nově zvoleného zastupitelstva v Hradci Králové činí pan Jos. Růžička, pekař. Ač jeho protest proti volbám zamítnut byl místodržitelstvím, podává týž stížnost k správnímu soudu. Důsledky, které plynou z tohoto počínání, poškodí zejména dělnictvo a obchodnictvo tím, že celá řada prací zůstane pro letošek zadržena, jelikož jak věci tomu nasvědčují, nehodlá zastupitelstvo staré pronikavější akce počíti, čekajíc na nové své ustavení.

Věci veřejného zájmu jest, aby ve všech veřejných místnostech a hostin-

Z Nové Paky. V neděli dne 26. června konala se u nás četně navštívená spolková schůze, svolaná Politickým klubem, a programem: Sociální demokracie a otázka národnosti. Prednášel velice věcný a přesvědčivý způsobem poslanec soudr. Huďec z Prahy. Bouřlivý souhlas přítomných svědčil i sympatií soudruhů a soudružek ku správné taktice českoslovanských poslanců soc. demokratických. Nesocialistické jednání soudruhů německých, které vyvolalo v celém kraji přímé pobouření mezi našimi organizacemi, odsouzeno co nejdůrazněji. Ku ukončení pěkné této schůze předseda soudruh Janč prohlásil, že naši voliči poslali své poslance do parlamentu proto, by proti každému útisku a nerovnosti hospodářské i národnosti ve státě pracovali buď s německými soudruhy společně, nebo musí-li to být i proti nim. Jako odpověď na jednání soudruhů německých doporučeno: Veškeré české dělnictvo do svých vlastních organizací politických, odborových a družstevních, aby svou mocí a silou vy mohlo si uznání v Internacionále a tak zakřiklo německé soudruhy a žel že i mnohé české dělníky, sto jící pod vlivem česky mluvících sekretářů centrální svazů vídeňských, pokud ještě je čas. Zápas o menší nové školy, o uznání českého jazyka v Čechách u soudů úřadů i na dráhách a j. je také zápasem proti sociální nespravedlnosti a jsme povinni boj tento na sebr přejati. — V okrese našem jednáním našich německých poslanců české dělnictvo je pobouřeno měrou nejvyšší a šmahem se zřídá centrálních organizací.

Z Friedlandu. V neděli dne 26. t. m. konal se u nás výroční plenární schůze, na které promluval soudruh Kříž z Líberce. Zároveň se provedla volba nového důvěrnického sboru. Soudruh Kříž v obsáhlé referátě svém neobmezil se však jen na toto them ale způsobem vhodným poukázal na nutnost sebev chovy doma každého jednotlivce, v rodině i v soukr mém životě vůbec. Na konec přešel náš řečník i chování se německých sociálně demokratických p alanců proti škole Komenského. Byla přijata resoluce jednohlasně a jedna zaslána soudruhu Winarskému, který náš okres zastupuje a také od českého dělnictva několik sty hlasů byl volen, jedna soudruhu Adlerovi a jedna klubu německých sociálně demokratických poslanců.

Bezplatné porady na c. k. českých klinikách.

C. k. česká universitní klinika Na I. interní klinice (prof. dr. Maixner) ve všeobecné nemocnici ordinuje se pro nemoci vnitřní ve všední dny od 9—11 hod. dop. — Na II. interní klinice (prof. J. Thomayer) ve všeob. nemocnici ordinuje se pro nemoci vnitřní ve všední dny od 9—10^{1/2} hod. dop. — Tamže ordinuje se též pro choroby krku a nosu (dr. Cizler) ve všední dny od 4—5 hod. odp. — Pro nemoci ženské na klinice prof. dra K. Pawlíka ve všeobecné nemocnici denně mimo neděle od 9—11 hod. dopol. — Česká klinika pro nemoci nosní, ušní a hltanové (přednosta prof. dr. Em. Kaufmann) při c. k. všeobecné nemocnici otevřena denně od 8—10 hodin dopoledne.

C. k. česká universitní poliklinika. (Myslíkova ulice č. 208.) Prof. dr. J. Hnátek: Ordinance pro nemoci vnitřní a nervové ve všední dny od 1 do 3 hod. odpol. — Prof. dr. R. Jedlička: Ordinance pro nemoci chirurgické ve všední dny od 11—1 hod. odpol. — Prof. dr. K. Švehla: Ordinance pro nemoci dětské ve všední dny od 1—2 hod. odpol. — Prof. dr. Chaloupecký: Ordinance pro nemoci oční ve všední dny od 11—12 hod. — Prof. dr. V. Piřha: Ordinance pro nemoci ženské ve všední dny od 9—10 dopol. — Prof. dr. Ant. Heveroch: Pro nemoci duševní v pondělí, ve středu a v pátek od 12.—13 hod. odpol. — Prof. dr. Jar. Bukovský: Ordinance pro nemoci kožní a venerické ve dny všední od 12—1 odpol. — Docent dr. K. Výmola: Ordinance pro nemoci ušní a nosní ve dny všední od 4—5 odpol.

Na c. k. laryngologickém ústavě prof. Frankenbergera, Vinická ul. 5 („Na křižovatce“) pro choroby krční a nosní denně od 10. do 12. hodiny dopol.

Na c. k. zubním ambulatoriu prof. dra E. Nessla, v domě čp. 481-II. na rohu Kateřinské a Vinické ulice („Na křižovatce“), od 2—3 hod. odpol. ordinance pro studentstvo (na Krumbholzovu nadaci) a pro zubní techniku, od 4—5 hodin odpoledne ordinance pro porady zubolékařské vůbec a pro tahání zubů.

Česká dětská nemocnice císaře Františka Josefa (Sokolská třída naproti Karlovu): Kliniké porady udílí se bezplatně nemajetným každý den od 9—10 hodin dopoledne dětem do 14 let, a sice pro choroby dětské od 9—10 (klinika p. prof. dr. Peřina) a od 2—3 (ústav, ordinář p. dr. Hüttel); pro choroby chirurgické a pro orthopaedii od 1^{1/2}—12. (přemár dr. Kafka); pro choroby krční, nosní a ušní: v úterý, ve čtvrtek a v sobotu od 4—5 (p. prof. dr. Frankenberger). Těm, kteří přinesou si listek od otce chudých, dostane se i léků zdarma.

Německá dětská nemocnice (Karlov nám.): Bezplatná ordinance od 9—10 dop., od 2—1^{1/2} 4. hod. odpol.

V nemocnici Milosrdných bratří na Starém městě ordinuje se na oddělení primáře prof. dra Lad. Haškovce pro nemoci nervové denně od 9—10 hod. dopol.